

PRESENTACIÓ

L'article 31 de la Llei reguladora del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana obliga el titular de la Institució a una periòdica rendició de comptes davant les Corts Valencianes, fet que no és una altra cosa que una lògica conseqüència de la seua condició d'alt comissionat parlamentari. Esta obligació comporta que, anualment i tot adoptant forma d'informe, haja d'exposar, davant la Comissió de Peticions de les Corts, un resum de la labor feta en la concreta funció de supervisar l'activitat de l'Administració pública de la Generalitat Valenciana, com també de l'Administració local radicada en el territori de la Comunitat, i això amb la finalitat que es complisca l'objectiu assignat per la llei al Síndic de Greuges de defensar els drets constitucionals i els emanats de l'Estatut d'Autonomia, la titularitat dels quals correspon als ciutadans.

L'Informe que tinc l'honor de presentar a les Corts Valencianes constituïx el compendi de l'activitat del Síndic de Greuges durant l'any 2002. En este període anual, i a diferència del que va ocórrer en els dos exercicis anuals anteriors, qui ara presenta l'Informe ha estat sempre al capdavant de la Institució i, per tant, la labor feta al llarg de l'any 2002 respon plenament als criteris de treball, desenvolupament i impuls de la Institució que el seu titular actual ha pretés establir.

Un any més he de recordar que les disposicions legals que regulen el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana establixen que el treball quotidià que es desenvolupa en la Institució es du a terme sota la responsabilitat única del seu titular i, per tant, qualsevol decisió que en esta s'adopte, tant d'ordre intern, en allò que podríem anomenar qüestions domèstiques, com d'ordre extern, en allò que transcendeix a l'opinió pública, a l'Administració o als ciutadans, és responsabilitat de qui ha estat elegit síndic. Una vegada dit això, és obvi que exercir una labor tan importat en defensa dels drets dels ciutadans, com la que té encomanada el Síndic, no seria possible sense l'esforç i l'interés de totes les persones que treballen en la Institució, ja siga ocupant els alts càrrecs d'esta, ja siga exercint les funcions dels diversos llocs de treball en els quals s'integra la plantilla del personal. Dia

rere dia, totes estes persones, cadascuna en les seues distintes funcions i ocupacions, demostren un elevadíssim nivell professional i una inestimable lleialtat a la Institució i a la defensa dels drets i les llibertats dels ciutadans. Lògicament, l'elaboració d'este Informe tampoc haguera estat possible sense el concurs de totes elles.

Els criteris d'elaboració de l'Informe que ara presentem són, en línies generals, els mateixos que es van establir per a l'Informe de l'exercici anual de 2001, que van ser discutits i van ser aprovats en dos Juntes de Coordinació i Règim Interior, concretament, les de dates 21 de gener i 26 de febrer de 2002. No obstant això, l'Informe presenta, respecte de l'anterior, algunes novetats. Així, per il·lustrar millor la Comissió de Peticions i els possibles lectors de l'Informe, hem inclòs, en la ressenya de les resolucions dictades, una referència a la pàgina del text de l'Informe en què es transcriu la resolució completa. D'altra banda, en l'apartat estadístic hem ressenyat algunes dades noves, com ara les referides a l'entrada i l'eixida de documents i aquelles que tenen a veure amb el nombre de resolucions dirigides a les administracions públiques, i s'ha especificat les que han estat acceptades, les no acceptades i les no contestades. Igualment, les dades que tenen a veure amb la forma en què ha acabat la tramitació de les investigacions tancades durant l'exercici de 2002 han estat ressenyades d'una manera més precisa, i en les matèries sobre les que versen les queixes s'ha distingit, a diferència del que ocorria en Informes anteriors, entre urbanisme i habitatge, d'una banda, i medi ambient, d'una altra banda. A més a més, la implantació d'un nou programa informàtic de gestió de queixes ens ha permés, este any de 2002, ser més fidels en l'exposició de les dades, ja que les errades que dona una confecció manual han pogut ser detectades i corregides més fàcilment. Quant a la resta, el cos de l'Informe s'inicia, com el de l'any passat, amb un capítol introductori en què es dona compte de la situació general de la protecció dels drets i les llibertats a la Comunitat Valenciana i, de la mateixa manera, esta dació de comptes es completa amb una breu ressenya de totes les recomanacions que, al llarg de l'any 2002, han estat dirigides pel Síndic de Greuges a les diverses administracions públiques del territori de la Comunitat Valenciana sobre les quals esta Institució estén la seua competència. Com a annex de l'Informe, hem inclòs, una altra vegada, el que hem denominat Agenda de la Institució, en la qual s'inclouen, per ordre cronològic, aquelles activitats que s'han realitzat des del Síndic, o aquelles en les quals està Institució ha participat activament. S'han detallat activitats relacionades amb l'àmbit d'actuació del Síndic, visites a institucions i associacions, participació en congressos, fòrums i actes relacionats amb els drets humans, intervencions del síndic i els seus adjunts a través de ponències o taules redones. També figuren moltes altres activitats dirigides a apropar la Institució als ciutadans, explicar-los quines són les nostres competències, com funciona i de quina manera, i quan poden presentar queixes contra l'Administració.

El cos central de l'Informe, constituït per la dació de comptes de les queixes, no varia essencialment en la seua estructura, respecte d'anys anteriors, i es manté el mateix criteri sistemàtic d'ordenació d'acord amb les diverses àrees de treball del Síndic. No obstant això, paga la pena esmentar les dos novetats més importants: d'una banda, que la dació de comptes comença amb les queixes d'ofici, en la mesura que esta faceta de l'activitat del Síndic s'ha incrementat notablement en l'exercici de 2002, i esta tònica d'increment progressiu es mantindrà al llarg dels pròxims exercicis, i d'una altra banda, que s'han introduït dos nous subapartats, l'un referit a la protecció del patrimoni històric i l'altre referit a l'àmbit sociosanitari.

També és una novetat el fet que, en l'apartat de col·laboració de les administracions públiques s'inclou, no solament la menció d'aquelles que tenen una actitud que pot ser considerada hostil i entorpidora de la labor del Síndic, sinó també la d'aquelles que no han acceptat les recomanacions

del Síndic i, en este cas, s'argumenten els motius de la no-acceptació. Lògicament, quan s'establixen recomanacions basades en interpretacions dels textos legals, el Síndic no té el patrimoni de la veritat i, per tant, queda a la consideració de la Comissió de Peticions la valoració de quin dels criteris d'interpretació legal, el del Síndic o el de l'Administració en qüestió, és el més encertat.

Una vegada dit això anterior, al llarg de l'any 2002 s'han presentat davant el Síndic de Greuges 2.243 queixes per part dels ciutadans, com també un nombre de 3.574 queixes que van ser ateses verbalment pels assessors del Servei d'Atenció al Ciutadà, i s'han iniciat 18 queixes d'ofici. Durant l'any 2002 també s'han tramitat i resolt les queixes iniciades en anys anteriors, de les quals donem compte també en este Informe.

De les dades que figuren en este Informe, considere dignes de menció especial alguns aspectes. D'una banda, l'increment del nombre d'actuacions d'ofici, que ha passat, progressivament, de 3 en l'any 2000 a 9 en l'any 2001 i, finalment, a 18 en l'any 2002. L'objectiu per als pròxims anys és establir una mitjana d'actuacions d'ofici que, en la mesura que siga possible, supere, com a mínim, les 50 l'any. Es manté el reduït nombre de queixes no admeses, amb un total de 205 en l'any 2002, una xifra que representa un 9% del nombre total d'expedients instruïts. D'altra banda, és destacable l'elevada col·laboració de les administracions públiques implicades en les queixes presentades pels ciutadans, si bé, en l'exercici de 2002, s'ha incrementat el nombre d'administracions no col·laboradores, conseqüència, en part, del notable increment de l'activitat del Síndic, cosa que provoca que totes les xifres, inclosa esta, experimenten també un increment. En total, han sigut 26 les administracions que, en este Informe, han demostrat una actitud de no-col·laboració amb la labor del Síndic, la qual cosa representa, sobre el total d'expedients conclusos en l'any 2002, un 1,29%.

D'altra banda, 658 expedients de queixes s'han resolt a favor de les pretensions del ciutadà durant l'any 2002, la qual cosa significa un total del 49,77% d'expedients tancats en aquell any. En estos casos, ara l'administració intervinent ha solucionat la problemàtica concurrent, una vegada que el Síndic va intervenir respecte d'això, ara estes administracions han acceptat les recomanacions, els suggeriments i els recordatoris de deures legals formulats pel Síndic de Greuges en un elevat percentatge d'expedients, tal com es pot veure en l'anàlisi que fem seguidament de les queixes presentades.

Per acabar, pel que fa a l'àmbit material de les queixes, hi ha essencialment una gran coincidència, tant quantitativa com temàtica, respecte de les queixes al·ludides en els Informes corresponents als dos anys anteriors, per la qual cosa sembla innecessari reiterar ací les consideracions que ja es van fer en les presentacions corresponents.

Bernardo del Rosal Blasco
Síndic de Greuges